

UNIVERZITET U BEOGRADU
FILOLOŠKI FAKULTET
Beograd, 2012.

Izveštaj komisije za odobrenje teme doktorske disertacije
Jezička obilježja u diskursu čitulja,
kandidata Kristine Palajse-Backović

I PODACI O KOMISIJI

- 1) Datum i organ koji je imenovao komisiju:

31. oktobar 2012. Nastavno-naučno veće Filološkog fakulteta

- 2) Sastav komisije:

1. dr Vesna Polovina, redovni profesor,
2. dr Julijana Vučo, redovni profesor,
3. dr Zorka Kašić, redovni profesor

II BIOGRAFIJA KANDIDATA

Kristina Palajska-Backović je rođena 1982. godine u Kotoru, Crna Gora. Osnovnu školu „Milan Vuković“ i opštu gimnaziju „Ivan Goran Kovačić“ završila u Herceg Novom. Nosilac priznanja Luča. Školske 2001/2002. godine upisala studije engleskog jezika na Filološkom fakultetu u Beogradu – grupa engleski jezik i književnost. Diplomirala u roku, dana 20.03.2006. god. i stekla zvanje profesora engleskog jezika i književnosti. Juna 2007. godine završila postdiplomske akademske specijalističke studije Instituta za strane jezike u Podgorici sa prosječnom ocjenom 9,65. Magistarske studije Instituta za strane jezike u Podgorici upisala školske 2007/2008. godine i dana 14.07.2009. godine uspješno odbranila magistarski rad pod nazivom „Prevodenje leksike iz oblasti civilne zaštite sa engleskog jezika“ (ocjena A) i time stekla zvanje magistar prevodilaštva. Prosječna ocjena u toku magistarskih studija 9,90. Od juna 2007. godine zaposlena kao prevodilac u Ministarstvu unutrašnjih poslova i javne uprave Crne Gore – Sektoru za vanredne situacije i civilnu bezbjednost u Podgorici na poslovima vezanim za prevodenje, evropske integracije i uspostavljanje međunarodne saradnje sa službama i institucijama iz regionalnog i inostranstva. Takođe, od 2010. godine angažovana kao asistent za engleski jezik (opšti jezik i jezik struke) na Pravnom fakultetu u Podgorici.

III BIBLIOGRAFIJA KANDIDATA

1. „Eufemizacija sportskoga diskursa na korpusu crnogorskih dnevnih novina“, *Lingua Montenegrina*, god. IV/2, br. 8, 2011, pp. 11-20.
2. „Uloga interneta u procesu prevodenja: neki lingvistički aspekti“ (u koautorstvu sa Goranom Drinčićem), *Zbornik radova sa 4. međunarodne konferencije Instituta za strane jezike u Podgorici*, 09-11. jun 2011, (u štampi).

3. „Eufemizmi u čituljama crnogorske dnevne štampe“, *Lingua Montenegrina*, god. V, br. 9, 2012, pp. 39-50.
4. „Prevođenje stručnih tekstova u teoriji i praksi: teorijski okvir, prevodilačke metode i procedure“ (u koautorstvu sa Goranom Drinčićem), *Lingua Montenegrina*, (u štampi).

IV OCENA PODOBNOSTI KANDIDATA

Uvidom u biografiju kandidata, Komisija je ocenila da Kristina Palajska-Backović ispunjava uslove za izradu doktorske disertacije

V OCENA PODOBNOSTI PREDLOŽENOG MENTORA

Za mentora je preložena dr Vesna Polovina, redovni profesor Filološkog fakulteta u Beogradu, na Katedri za opštu lingvistiku.

Bibliografija mentora sa najmanje 5 relevantnih bibliografskih jedinica:

Polovina, V. (1987): *Leksičko-semantička kohezija u razgovornom jeziku*, Beograd, Filološki fakultet, 335 pp.

Polovina, V. (1996): *Prilozi za kognitivnu lingvistiku*. Beograd, Filološki fakultet

Polovina, V. (1998): Pojam kontinuma i njegova primena u lingvistici, *Južnoslovenski filolog*, LIV: 7-14.

Polovina, V. (1999): *Semantika i tekst-lingvistika*, Beograd, Čigoja, 220 str.

Polovina, V. (2010), Opšta i specifična obeležja kulture u neformalnoj konverzaciji, u: Vasić V. (ur.) *Diskurs i diskursi, Zbornik u čast Svenke Savić*, str. 185-195.

Komisija smatra da dr Vesna Polovina ispunjava sve uslove za mentora ove doktorske disertacije.

VI OCENA PODOBNOSTI TEME

Obrazloženje teme doktorskog rada:

Diskurs novinskih čitulja predstavlja specifičnu vrstu jezičkog korpusa čija je glavna funkcija prenošenje informacije o smrti pojedinca široj društvenoj zajednici. Smatra se da je praksa publikovanja čitulja u engleskim medijima započeta oko 1660. godine, ali se tek u 18. veku, uvođenjem dnevne štampe, one ustaljuju kao zaseban novinski žanr. Od tada pa sve do danas, struktura, sadržaj pa i funkcije koje čitulje obavljaju pretrpele su znatne izmene, ali se to nije značajno odrazilo na mesto koje im je dodeljeno u vodećim dnevnim listovima širom sveta. Štaviše, može se reći da je u današnje vreme sekcija sa čituljama postala jedna od najčitanijih rubrika dnevne štampe.

S tim u vezi, započinju se ozbiljnija ispitavanja i detaljnije analize sadržaja teksta čitulja kako bi se što bolje izučile glavne osobenosti ovog jezičkog diskursa i utvrdilo postojanje sličnosti i/ili razlika među kulturama. Interesantno je i to da ispitivanje ove vrste korpusa dodatno omogućava istraživačima da, pored površinske, lingvističke analize izdvojenih podataka, dobiju uvid u dublje, bazične slojeve kulturnih navika i socio-ekonomskog konteksta unutar kojeg egzistira društvena zajednica. To je moguće zahvaljujući isprepletenosti društvene, religijske i kulturne prakse koja je i u prošlosti bila prisutna u ovom segmentu, a evidentno je kroz upotrebu karakteristične terminologije, frazeologije te

društveno specifičnim eufemističkim i evazivnim strategijama u susretu sa tabu terminologijom smrti i umiranja. Analiza pomenutih lingvističkih segmenata je upravo i glavna okosnica ovog rada. U njemu je, pored iscrpnog opisa ključnih diskursnih osobenosti novinskog žanra čitulja, posebna pažnja poklonjena identifikaciji i analizi eufemističkih jedinica i struktura, kao jednom od najznačajnijih jezičkih obeležja ove tematske oblasti.

Termin eufemizam se u najširem smislu može definisati kao lingvističko sredstvo pozitivne konotacije kojem autori poruke pribegavaju u procesu komunikacije, a u cilju zamene neprikladne, bolne, uvredljive ili na drugi način negativno obeležene reči ili fraze (tzv. disfemizma). U literaturi su prisutne različite perspektive i discipline koje se bave izučavanjem ove pojave, a koje autori drže veoma značajnim za njeno adekvatno definisanje. Stoga brojnost i raznolikost definicija i stanovišta posmatranja ovog jezičkog fenomena ne treba da čudi. Međutim, analiza ovog rada zasniva se na pragmatičkom aspektu poimanja eufemizama tj. akcenat je na upotrebi što prikladnije i pogodnije reči ili fraze zarad očuvanja obraza govornika i drugih učesnika u komunikaciji. Time su podržani stavovi one grupe lingvista (*Rawson & Lutz*) koji smatraju da se najvažnija funkcija eufemizama ogleda u zameni neprikladnog ili uvredljivog izraza blažim, pozitivnim rečima i frazama, kako bi se na taj način pokušala ublažiti neprijatna ili bolna situacija. Takođe se posebno izdvajaju: pragmatički princip učitivosti Braunove i Levinsona, teorija obraza Gofmana i Grajsove maksime, koji su od ključnog značaja za adekvatno i pravilno interpretiranje izabrane jezičke građe.

Pored pragmatičkog aspekta, u ovom radu je usvojen, a potom i modifikovan model koji predstavlja Fernandez, a rezultat je analize čitulja iz irskih novina viktorijanskog perioda sredine 19. veka. On istraživanje zasniva na kognitivnom modelu Lejkofa i Džonsona, te posebno ukazuje na značaj konceptualnih metafora kao eufemističkog sredstva kada je reč o tabu temi smrti, kao i analize metaforičko-metonomijskog jezika za koji tvrdi da odlikuje sentimentalne čitulje.

Takođe, pored već pomenutih lingvističkih i pragmatičkih teorija i principa, cilj je istražiti i širi situacioni, jezički i vanjezički kontekst koji pogoduje realizaciji eufemističkih sredstava u čituljama, a sve kako bi bolje razumeli i upoznali jezičku zajednicu koja ih kreira i svakodnevno im pribegava u pisanom i govornom diskursu. Ovde je potrebno i napomenuti da se pažnja poklanja tumačenju eufemizmima, njihovih funkcija i motiva upotrebe isključivo kada je reč o jednoj od najvećih tabu tema prošlosti i današnjice – temi smrti.

Tema smrti smatra se jednom od vodećih tabu tema još od vremena prvih društava i primitivnih zajednica. U tom drevnom periodu su već postojala odgovarajuća sredstva u ravni jezika kojima se pribegavalo u susretu sa krajnje disfemističkom tabu terminologijom, ali se stav tadašnjeg društva prema ovoj temi smatra donekle različitim od onog koji preovladava u modernom dobu. Neki lingvisti smatraju da se razlog za to može tražiti u činjenici da se danas susrećemo sa brzim razvojem i modernizacijom društva i kultura, te stoga religijska ubedjenja koja su u prethodnom periodu značajno dominirala, počinju osetno da slabe. Ovo za posledicu ima promenu u stavu tadašnje populacije po kojem je smrt predstavljena kao vid spasenja i odmora posle mukotrpnog života na zemlji. Ona se danas poima isključivo kao izvor konstantne anksioznosti i straha, a što neminovno utiče na sve veću brojnost i raznolikost eufemizama ove tematske oblasti. Analizirajući moderan način shvatanja tabua smrti, često ga i nazivaju temom „koja se ne pominje“ (*Allan&Burridge, 1991: 157*).

Interesovanje koje se u ovom radu pokazaju za ovakav tip jezičkog korpusa prevenstveno je motivisano bliskom povezanošću novinskih čitulja, tabu teme smrti i

eufemizama. Očekuje se da je na primeru pisanog novinskog korpusa moguće ispitati da li današnje društvo i u kojoj meri eksplisitno pominje tabu temu smrti i umiranja. Potom se istražuju i detaljno analiziraju dominantne eufemističke strategije kojima se sve češće pribegava unutar teksta čitulja, ali pritom poštujući opšteprihvачene društveno-kulturne konvencije, ali i stereotipna, formulačka ograničenja ovog novinskog žanra. I na kraju, daje se prikaz različitih tipova čitulja koje su obuhvaćene korpusom, analizirajući njihove distiktivne šematske i strukturne obrasce zajedno sa karakterističnim leksičko-gramatičkim osobenostima.

Početne hipoteze, ciljevi istraživanja i očekivani rezultati:

Glavni cilj ovog rada je identifikacija i što potpuniji opis različitih kategorija, a potom i odgovarajuće unutrašnje strukture, čitulja modernog doba, kao i detaljna jezička analiza sadržaja ovog diskursa na srpskom i engleskom jeziku. Posebna pažnja je posvećena ključnim lingvističkim obeležjima čitulja našeg i engleskog govornog područja sa posebnim osvrtom na prisustvo i tumačenje eufemističkih termina, fraza i segmenata unutar korpusa koji je sakupljen posredstvom pisanih sredstava javnog informisanja tj. iz dnevne štampe i elektronskih medija. U radu su izučavani najreprezentativniji primjeri eufemističkih strategija kojima društvo pribegava u tekstu čitulja, značenja koja se na taj način prikrivaju i pretpostavljeni motivi upotrebe u datom situacionom kontekstu. Analizirani su načini na koje članovi našeg društva koncipiraju obavest o smrti i razmotrena jezička sredstva i strategije kojima se u tom postupku najčešće služe. Takođe, autor se osvrće i na sveobuhvatniju analizu izdvojenog korpusa čitulja, a tu posebno mislimo na njegove kulturne, religijske, nacionalne i rodne osobenosti.

S tim u vezi, pored glavnih lingvističkih obeležja ovog novinskog žanra, pažnja je posvećena i raznovrsnim funkcijama koju čitulje sve češće obavljaju u okviru šireg diskursa medija. Pa tako današnje društvo, pored puke obavesti o smrti, koristi čitulje da bi pripisalo određene statusne i društvene simbole preminulima, predstavilo odgovarajući prototip društvenog idealja kojem treba težiti i promovisalo društveno-ekonomske, religijske pa i političke vrednosti zajednice i kulture. Time je pošiljaocu poruke, tj. naslednicima ili prijateljima preminulog omogućeno da se opredele za jednu ili više funkcija koju će njihov odabran tip čitulja obavljati posredstvom pisanih medija.

U radu se autor bavi analizom izdvojenog korpusa čitulja na srpskom i engleskom jeziku, kako bi zatim poređenjem utvrdio postojanje sličnosti i razlika dva društva u ovoj oblasti na lingvističkom, pa i sociolingvističkom planu. Konačna analiza sadržaja pokazuje da li ovaj tip komunikacije jednog naroda i kulture obiluje raznovrsnim jezičkim strategijama, kojima je cilj da ublaže formu direktnog obaveštavanja šire zajednice o smrti i time omoguće prenos informacija na društveno-prihvatljiv način. Ovo istraživanje nadalje pokazuje da li pri susretu sa neminovnim tabuom, lingvističke realizacije u domenu čitulja odslikavaju istovetne ili različite kulturne i jezičke obrasce srpskog i anglosaksonskog društva.

Autor je mišljenja da će rezultati analize diskursa čitulja pokazati da su eufemistička sredstva u znatnoj brojčanoj prednosti u odnosu na disfemizme u oba posmatrana jezika i kulture. Osim toga, proveravaju se i navodi nekih istraživača po kojima su čitulje žanr u kojem dominira rodna neravnopravnost, tj. broj čitulja namenjenih pripadnicama ženskog pola smatra se umnogome manjim nego onih koje se vezuju za mušku populaciju. Takođe, preliminarno istraživanje u pripremi za ovu tezu pokazalo je i da se stav modernog društva prema smrti i odlasku na drugi svet znatno izmenio. Danas, ako je suditi po lingvističkom

materijalu koji se često koristi u ovom korpusu, negativan stav populacije prema smrti izražava se eufemistički kroz pojmovne metafore smrt je kraj (svega) i smrt je gubitak nasuprot metafora smrt je odmor i smrt je nagrada, koje se sve ređe koriste. Autor proverava ove tvrdnje, a zatim poređenjem utvrđuje da li i u kojoj meri postoje poklapanja pojmovnih metafora ove tematike u oba jezika. Naponsetku, ispituje se i (ne)mogućnost kvantitativnog merenja zastupljenosti dve kategorije čitulja prema klasifikaciji koju daje Fernandez. On čitulje deli na informativne koje sadrže osnovne podatke o preminulom i njegovim naslednicima, mestu i vremenu smrti/sahrane, i one koje karakteriše ličan i emotivan pristup porodice i prijatelja u ulozi pošiljaoca poruke. Autor smatra da je veoma teško sprovesti ovaj tip merenja, pogotovo unutar korpusa na našem jeziku, zbog isprepletanosti i međusobnog kombinovanja elemenata ove dve odelite kategorije čitulja.

I za kraj, nadamo se da će rezultati ovog istraživanja ukazati na interakciju lingvističkih, socioloških i psiholoških nivoa unutar diskursa čitulja, kao i na neke nove aspekte međukulturnih sličnosti i razlika posmatrana dva društva. Posebno je važno da se analiziraju načini na koje predstavnici dve kulture konceptualizuju smrt i o tome nadalje obaveštavaju širu javnost, pri tom strogo vodeći računa o poštovanju društveno-jezičkih standarda i kulturnih vrednosti. U tome značajnu ulogu imaju leksičko-gramatičke osobenosti ovog diskursa sa posebnim akcentom na strategije eufemizacije, upotreba figurativnog jezika kao i primena principa učitivosti i teorije obrazu.

Verujemo da će zaključci proistekli iz ovog rada pružiti dobre smernice za dalja istraživanja koja za predmet budu imala analizu korpusa čitulja srpskog i engleskog govornog područja, sa posebnim osvrtom na eufemizaciju tabu teme smrti, i time doprineti boljem razumevanju ove tematike, koja vremenom sve više dobija prostora u brojnim naučnim istraživanjima.

Plan rada i metode istraživanja:

Glavni predmet analize ovog rada su čitulje srpskog i engleskog govornog područja. Autor se odlučio za detaljnu analizu sadržaja čitulja koje su prikupljene iz elektronskog izdanja engleskih novina i srpske štampe. Analizirane su i poređene njihove funkcije, strukture, tehnike pisanja a posebno jezička praksu koja odlikuje ovaj diskurs, sa akcentom na eufemizme i strategije eufemizacije. Važno je napomenuti da se autor u ovom radu bavio isključivo čituljama koje priprema i objavljuju porodica i prijatelji preminulih (ili pogrebno preduzeće u njihovo ime), te za tu svrhu zakupljuju i plaćaju novinski prostor lokalne dnevne štampe. To napominjemo iz razloga što postoje i čitulje za koje se ne izdvajaju dodatni finansijski resursi već ih novinska redakcija priprema u svojoj režiji, i to najčešće za poznatne i istaknute ličnosti iz viših slojeva društvenih struktura. Ova praksa je više izraženija u anglosaksonском društvu nego kod nas, i ovaj tip čitulja Englezi nazivaju *obituaries*, dok se za prvi tip koriste termini *death notices* ili *paid obituaries*.

Centralni deo ovog rada zasnovan je na sinhronijskoj analizi jezičkih obeležja diskursa savremenog korpusa čitulja koje su prikupljene iz dnevnih novina našeg i engleskog govornog područja metodom slučajnog uzorka. Proučavane su eufemističke strategije i drugi jezički izbori na koje se oslanja savremeno društvo kada informiše širu zajednicu o smrti člana, objavljuvajući umrlica u štampanim i elektronskim medijima. Autor se odlučuje za deskriptivni pristup u analizi eufemističkih i disfemističkih sredstava, najvećim delom oslanjajući se na kvalitativnu metodu analize podataka. Nju dopunjava kvantitativnom metodom kada je neophodno pružiti i statističku potvrdu početnih hipoteza, kako bi kombinovanom metodologijom što bolje proučio i opisao prikupljene podatke i odabrani

korpuse. Nakon sumiranih rezultata na našem jeziku, isti postupak se ponavlja i sa čituljama engleskog govornog područja. Prvo se pristupa analizi diskursa, a potom i podataka dobijenih iz jezičkog korpusa engleskih novina, i na kraju poređenju rezultata i zaključaka koji su proistekli iz analize oba jezika.

Teorijski okvir proučavanja diskursa čitulja i njihovih glavnih lingvističkih i sociolingvističkih osobenosti detaljno je opisan u uvodnom delu rada. Prezentovane su vodeće teorijske postavke i istraživanja koji se bave analizom diskursa ovog žanra kao i detaljni opis komunikacijski neadekvatnih izraza karakterističnim za ovu tematsku oblast. Takođe, predstavljeni su i pragmatički principi koji predstavljaju oslonac u procesu tumačenja leksema oba korpusa, a potom i analiza kognitivnih osobenosti eufemizama kada to primeri iz korpusa dozvoljavaju. Zatim, u radu se govorи i o društvenim, kulturnim i religioznim faktorima koji su od presudnog značaja za oblikovanje predmetnog jezičkog materijala i ovog specifičnog žanra.

Autor je mišljenja da je sve ovo neophodno inkorporirati u rad zarad pravilne interpretacije diskursa čitulja, njihovog glavnog jezičkog obeležja – eufemizama kao i u svrhu razumevanje funkcija njihove upotrebe u javnoj pisanoj komunikaciji. Koliko nam je poznato, ovakva vrsta sveobuhvatne analize i istraživanja nije do sada sprovedena u srpskom jeziku, pa se ova teza može smatrati značajnim doprinosom naučno-istraživačkom radu koji se bavi ovom tematikom.

Na kraju rada zaključak se donosi na osnovu sumiranih rezultata analize koji potvrđuju ili opovrgavaju postojanje istovetnih jezičkih obrazaca dve kulture u ovom segmentu, i time postaje podstrek za dalja izučavanja motivisana predmetom ovog istraživanja.

VII POČETNA LITERATURA

- Allan, Keith, and Burridge, Kate. (1991). *Euphemism & Dysphemism: Language Used as Shield and Weapon*. Oxford: Oxford University Press.
- Allan, Keith, and Burridge, Kate. (1992). "Raising Gooseflesh: 'Dirty' Words and Language Change". *La Trobe Working Papers in Linguistics* 5.
- Allan, Keith, and Burridge, Kate. (2006). *Forbidden Words: Taboo and the Censoring of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Archer, Dawn, Aijmer, Karin, Wichmann, Anne. (2012). *Pragmatics: An Advanced Resource Book for Students*. London: Routledge.
- Austin, J.L. (1962). *How to Do Things with Words*. Oxford University Press.
- Ayto, John. (2005). *Word Origins*. London: A&C Black Publishers Ltd.
- Baker, P. (2010). *Sociolinguistics and Corpus Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Bell, Allan, and Garrett, P. (1998). *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell.
- Bertram, A. (1998). *NTC's Dictionary of Euphemisms*. USA: NTC Publishing Group.
- Bolinger, Dwight. (1980). *Language – The Loaded Weapon*. New York, Longman.

- Brown, Penelope and Levinson, Stephen C. (1987). "Politeness: Some Universals in Language Usage". *Studies in Interactional Sociolinguistics*, 4. Cambridge: Cambridge University Press pp.55-86.
- Bugarski, Ranko. (1997). *Jezik u društvenoj krizi*. Beograd: Čigoja štampa.
- Bugarski, Ranko. (2004). *Jezik u društvu*. Beograd: Čigoja štampa.
- Bugarski, Ranko. (2005). *Jezik i kultura*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- Bugarski, Ranko. (2007). *Lingvistika u primeni*. Beograd: Čigoja štampa.
- Bugarski, Ranko. (2009). *Uvod u opštu lingvistiku*. Beograd: Čigoja štampa.
- Burridge, Kate. (2004). *Blooming English: Observations on the Roots, Cultivation and Hybrids of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chamizo Dominguez, Pedro J. (2005). "Some Theses on Euphemisms and Dysphemisms". *Studia Anglica Resoviensia* 3, pp. 09-16.
- Crespo Fernández, Eliecer. (2005). "Euphemistic strategies in politeness and face concerns". *Pragmalingüística* 13. pp. 77-86.
- Crespo Fernandez, Eliecer. (2006). "The Language of Death: Euphemism and Conceptual Metaphorization in Victorian Obituaries". *SKY Journal of Linguistics* 19, pp. 101-130.
- Crespo Fernández, Eliecer. (2008). "Sex-Related Euphemism and Dysphemism: An Analysis in Terms of Conceptual Metaphor Theory". *Atlantis*. 30.2: pp. 95-110.
- Crystal, David. (2004). *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Đorđević, Radmila. (2002). *Uvod u kontrastiranje jezika*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta.
- Enright, D.J. (1985). *Fair of Speech: The Uses of Euphemism*. Oxford: Oxford University Press.
- Evans, Vyvyan, Bergen, Benjamin and Zinken, Jorg. (2007). *The Cognitive Linguistics Reader*. London: Equinox.
- Goffman, Erving. (1972). *Interaction Ritual: Essays on Face-to-Face Behaviour*. Penguin University Books.
- Gradečak-Erdeljić, Tanja. (2005). „Metonomija kao izlaz - eufemizmi u jeziku politike". *Jezik u društvenoj interakciji* / Stolac, Diana, Ivanetić, Nada Pričard, Boris (ur.). - Zagreb, Rijeka: Hrvatsko društvo za primjenjenu lingvistiku, 185-192. <crobsi.znanstvenici.hr/datoteka/195423.Opatija_03.doc>.
- Grice, H.P. (1975). "Logic and Conversation". (in) Cole, P. and Morgan. J.L. (eds) *Syntax and Semantics*. Volume 3: Speech Acts. New York: Academic Press.
- Hlebec, Boris. (2010). *English Semantics: for university students*. Belgrade: Čigoja štampa.

- Holder, R. W. (2008). *How Not to Say What You Mean: A Dictionary of Euphemisms*. New York: Oxford University Press.
- Jones, Rodney H. (2012). *Discourse Analysis: A Resource Book for Students*. New York: Routledge.
- Kuna, Branko. (2005). „Eufemizmi u privatnoj i javnoj komunikaciji”. *Književna revija*, Ogranak Matice hrvatske, Zagreb, br. 3-4, str. 165-172.
- Kuna, Branko. (2007). „Identifikacija eufemizama i njihova tvorba u hrvatskom jeziku”. *Flumensia*, god. 19 br. 1, str. 95-113
- Lakić, Igor (2011). *Diskurs, mediji, rat*. Podgorica: Univerzitet Crne Gore, Institut za strane jezike.
- Lakić, Igor. (2009). „Modeli analize diskursa novinskih članaka”. Nikšić *Riječ*, nova serija, br.2, str. 91-108.
- Lakoff, George, and Johnson, Michael. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: Chicago University Press.
- Lakoff, George. (1992). “The contemporary theory of metaphor”. *Metaphor and thought*, ed. Ortony Andrew. New York: Cambridge University Press.
- Leech, Geoffrey. (2005). “Politeness: Is there an East-West Divide?”. *Journal of Foreign Languages*. No.6. Lancaster University, UK pp. 01-30.
- Lutz, William. “The World of Doublespeak”. pp. 347-357. <<http://www.cvhsfalcons.com/cms/lib6/ca01001107/centricity/moduleinstance/807/doublespeak.pdf>>
- McGlone, Matthew S. and Batchelor, Jennifer A. (2003). “Looking Out for Number One: Euphemism and Face”. *Journal of Communication*. pp. 251-264.
- Milojević, Jelisaveta. (2000). *Word and Words of English*. Papirus Belgrade.
- Moses, Rae and Marelli, Giana. (2003). “Obituaries and the Discursive Construction of Dying and Living”. *Texas Linguistic Forum* 47. Proceedings of the Eleventh Annual Symposium about Language and Society – Austin. pp. 123-130.
- Neaman, Judith, and Silver, Carole. (1995). *The Wordsworth Book Of Euphemism*. Wordsworth Editions Ltd.
- Pasini, Dinka. (2005). „Eufemizmi u Aničevu rječniku”. *Flumensia*, god.17 br.2, str. 59-66.
- Perović, Slavica. (2009). *Jezik u akciji*. Podgorica: CID.
- Prćić, Tvrko. (2005). *Engleski u srpskom*. Novi Sad: Zmaj.
- Prćić, Tvrko. (2006). „Globalna angloCOOLtura i njen uticaj na sinonimiju srpskog jezika“. *Susret kultura*, Zbornik radova, Filozofski fakultet, str.529 – 535.
- Prćić, Tvrko. (2008). *Semantika i pragmatika reči*. Novi Sad: Zmaj.
- Radovanović, Milorad. (2003). *Sociolinguistica*. Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

- Rawson, Hugh (1981). *A Dictionary of Euphemisms & Other Doubletalk*. New York: Crown Publishers.
- Rihtman Auguštin, Dunja. (1978). „Novinske osmrtnice“. *Narodna Umjetnost* 15, str.117-173.
- Saeed, John. (2003). *Semantics*. Blackwell publishing.
- Savić, Svenka. (1998). „Diskursne osobine čitulja“. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*. br 41, br. 2, str. 141-152.
- Spears, Richard A. (1982). *Slang and Euphemism*. New York: New American Library.
- Starck, N. (2004) *Writes of passage: a comparative study of newspaper obituary practice in Australia, Britain and the United States (PhD thesis)*, Flinders University.
- Van Dijk, Teun. (1985). “Structures of news in the press“. *Discourse and Communication*. Berlin : De Gruyter, pp. 69-93.
- Van Dijk, Teun. (1993). “Denying Racism: Elite Discourse and Racism“. (in) Solomos, J. & Wrench J. *Racism and Migration in Western Europe*. Oxford: Berg. pp. 179-193.
- Warren, Beatrice. (1992). “What Euphemisms Tell Us about the Interpretation of Words”. *Studia Linguistica* 46(2), pp. 128-172.
- Yule, George (1996). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Yule, George. (2006). *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

VIII ZAKLJUČAK SA OBRAZLOŽENOM OCENOM O PODOBNOSTI TEME I KANDIDATA

Na osnovu navedenih podataka o kandidatu, Komisija konstatiše da je Kristina Palajsa-Backović podobna za izradu doktorske disertacije. Na osnovu postavljenih ciljeva i očekivanih rezultata, Komisija konstatiše da je predložena tema podobna za izradu doktorske disertacije u oblasti analize diskursa. Na osnovu navedenih podataka o predloženom mentoru, Komisija konstatiše da je dr Vesna Polovina podobna za mentora predložene doktorske disertacije. Na osnovu iznetog, Komisija predlaže Nastavno-naučnom veću Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu da doneće pozitivne ocene o podobnosti kandidata, Kristine Palajse-Backović i predložene teme doktorske disertacije, a da se za mentora imenuje dr Vesna Polovina, redovni profesor Filološkog fakulteta u Beogradu.

dr Vesna Polovina, red. prof.

dr Julijana Vučo, red. prof.

dr Zorka Kašić, red. prof.